

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Α

Η ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Ἄξιοσημείωτον γεγονός διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν Κρητικῶν σπουδῶν καὶ τῆς ἐν γένει πνευματικῆς ἐν Κρήτῃ κινήσεως ἀποτελεῖ ἡ ἐν Ἡρακλείῳ ἴδρυσις τῆς «Ἐταιρίας Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν», οἱ σκοποὶ τῆς ὁποίας καθορίζονται ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς ὡς ἀκολούθως :

«Σκοπὸς τῆς Ἐταιρίας εἶναι ἡ ἐν γένει προαγωγή τῶν κρητικῶν ἱστορικῶν καὶ λαογραφικῶν σπουδῶν ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων καὶ ἐντεῦθεν. Ὁ σκοπὸς τῆς Ἐταιρίας θέλει πραγματοποιηθῆ διὰ τῶν ἀκολούθων μέσων :

α) Διὰ τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς σημασίας ἀντικειμένων τῆς ὡς ἄνω περιόδου.

β) Διὰ τῆς περισυλλογῆς χαρακτηριστικῶν ἔργων τῆς κρητικῆς λαϊκῆς τέχνης.

γ) Διὰ τῆς περισυλλογῆς καὶ ἐξασφαλίσεως τῶν κειμηλίων καὶ τῆς προστασίας τῶν βυζαντινῶν καὶ μεσαιωνικῶν μνημείων τῆς Νήσου.

δ) Διὰ τῆς συγκροτήσεως μουσειακῆς συλλογῆς καὶ τῆς καταλλήλου ἐγκαταστάσεως, ὀργανώσεως καὶ συντηρήσεως αὐτῆς.

ε) Διὰ τῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ἐνισχύσεως τῶν περὶ τὰς κρητικὰς σπουδὰς ἀσχολουμένων διὰ παροχῆς ὑποτροφιῶν, προκηρύξεως διαγωνισμῶν, ἐκδόσεως ἀξιολόγων ἐπιστημονικῶν ἔργων καὶ ἐπιχορηγήσεως ἐπιστημονικῶν ἀποστολῶν διὰ τὴν συγκέντρωσιν λαογραφικοῦ καὶ ἀρχεακοῦ ὑλικοῦ καὶ

στ) Διὰ τῆς διὰ δημοσιεύσεων, διαλέξεων καὶ ἐκθέσεων ἀναπτύξεως τοῦ περὶ τὰς κρητικὰς σπουδὰς ἐνδιαφέροντος, ὡς καὶ διὰ τῆς ἐνισχύσεως πάσης ἐν τῇ Νήσῳ σχετικῆς πνευματικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς κινήσεως».

Ἡ μέχρι σήμερον ἐπιδειχθεῖσα ὑπὸ τῆς Ε. Κ. Ι. Μ. δραστηριότης καὶ τὸ ὑπ' αὐτῆς ἐπιτελεσθὲν ἤδη ἔργον—σιφὴ εἰκόνα τοῦ ὁποίου δίδει ἡ ἀμέσως κατωτέρω δημοσιευομένη ἐκθεσις πεπραγμένων—παρέχουν βάσιμον ἐλπίδα, ὅτι ταχέως θὰ κατασιτῆ δυνατὴ ἡ πραγματοποίησις τῶν ὡς ἄνω ἐπιδιώξεων καὶ κυρίως ἡ ἴδρυσις τοῦ Ἱστορικοῦ καὶ Λαογραφικοῦ Μουσείου, ἡ σημασία τοῦ ὁποίου εἶναι περιττὸν νὰ τονισθῆ ἐνταῦθα.

Τὸ ὑπὸ τῆς τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἐταιρίας τῆς 20ης Ἰανουαρίου 1952 ἐκλεγέν Δ. Σ. αὐτῆς συγκροτήθη ὡς ἀκολούθως : Πρόεδρος Μενέλαος Παρλαμῆς, Ἀντιπρόεδρος Νικόλαος Πλάτων, Γραμματεὺς Ἀνδρέας Γ. Καλοκαιρινός, Ταμίας Λεωνίδα Χατζηδάκης, Σύμβουλοι Κων)νος Καλοκύρης, Κων)νος Λασηθιωτάκης καὶ Ἰωάννης Ρασιδάκης.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ Δ. Σ. ΤΗΣ Ε. Κ. Ι. Μ.

Ἐκθέτοντες σήμερον τὰ ὑπὸ τοῦ προσωρινοῦ Δ. Σ. τῆς ἡμετέρας Ἐταιρίας πεπραγμένα κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς Ἱδρυτικῆς Συνελεύσεως διαρρεῦσαν τρίμηνον, εἰμεθα εὐτυχεῖς διότι δυνάμεθα νὰ παράσχωμεν εἰς ὑμᾶς εὐχαρίστους πληροφορίας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξέλιξιν τῶν σοβαροτέρων ἐκ τῶν ἀπυσχολούντων ἡμᾶς ζητημάτων.

Εἶναι γεγονός ὅτι, ὅταν κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον ἀπεφασίσθη ἡ

Ίδρυσις τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, δὲν ὑπῆρχε σαφῆς καὶ θετικῆ προοπτικῆ ταχίας πραγματοποιήσεως τῶν προτεθέντων σκοπῶν, τῆς προαγωγῆς δηλονότι τῶν κρητικῶν ἱστορικῶν καὶ λαογραφικῶν σπουδῶν, τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου Κρήτης καὶ τῆς ἐν γένει ἐνισχύσεως τῆς πνευματικῆς κινήσεως τοῦ τόπου. Πολλοὶ βεβαίως ἐφαίνοντο πιστεύοντες ἐπὶ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν δυνατότητα πραγματοποιήσεως τῶν ἐπιδιώξεων τούτων καὶ ἀρκετὴ προθυμία ἐπεδείχθη ἔκτοτε ἀπὸ μέρους πολλῶν διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας. Δὲν πρέπει, ἐν τούτοις, νὰ παραγνωρίζεται ἡ σοβαρότης τῶν ποικίλων δυσχερειῶν, αἵτινες παρεμβάλλονται συχνάκις, καθιστῶσαι ἐπίπονον καὶ ἐνίοτε ἀποκαρδιωτικὴν κάθε παρομοίαν προσπάθειαν.

Παρὰ ταῦτα τὸ Δ. Σ. ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι ἐπετεύχθη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἱκανοποιητικὴ πρόοδος εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν τεσσάρων βασικῶν προβλημάτων, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ δυνατότης ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας.

Συγκεκριμένως ἡ ὅλη προσπάθεια τοῦ προσωρινοῦ Συμβουλίου ἀπέβλεπεν :

Πρῶτον, εἰς τὴν ἐδραίωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς Ἑταιρίας ὡς Σωματείου·

Δεύτερον, εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἐπαρκῶν οἰκονομικῶν μέσων·

Τρίτον, εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ τρόπου συγκεντρώσεως ὑλικοῦ διὰ τὴν συγκρότησιν μουσειακῶν συλλογῶν· καὶ

Τέταρτον, εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν προϋποθέσεων τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἰδρυσιν τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν ἐδραίωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς Ἑταιρίας, πλὴν τῆς ἀμέσου καὶ συμφώνου πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἰδρυτικῆς Συνελεύσεως διενεργείας τῶν νομίμων διατυπώσεων διὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς, ἣτις ἐγένετο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1151)1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἡρακλείου, τὸ Δ. Σ. ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ εὐρύνη τὸν κύκλον τῶν ἐταίρων διὰ τῆς ἐκλογῆς νέων τακτικῶν καὶ ἀντεπιστελλόντων μελῶν, ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὰ ἄλλα διαμερίσματα τῆς Νήσου καὶ τὰ πνευματικὰ κέντρα Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

Οὕτω, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 4 τοῦ Καταστατικοῦ, τὸ Δ. Συμβούλιον ἐξέλεξεν ὁμοφώνως ὡς τακτικὰ μέλη 23 συμπολίτας, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ κάτωθι 13 : Σεβασμ. Μητροπολίτης Κρήτης κ. Εὐγένιος, Δήμαρχος κ. Γ. Γεωργιάδης, οἱ κ. κ. Στυλ. Γιαμαλάκης, ἰατρός, Ἀνδροκλῆς Ξανθουδίδης, Ἐπιθεωρητὴς Γεωργίας Κρήτης, Ἀπολ. Μελισσείδης, ἰατρός, Ἰωάννης Ρασιδάκης, ἔμπορος, Γεώργιος Ξηρουδάκης, καθηγητὴς, Ἀλέξανδρος Μανιδάκης, μηχανικός, Μελέτιος Κοκκινάκης, ἔμπορος καὶ Ἐμμ. Ἀστρινάκης, δικηγόρος, καὶ αἱ κ. κ. Ἀντιγόνη Σιδεράκη καὶ Δέσποινα Παπάζογλου, προθύμως ἀπεδέχθησαν τὴν ἐκλογὴν των καὶ καταλέγονται σήμερον μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἐταίρων.

Οἱ πλεῖστοι, ἐξ ἄλλου, τῶν ἐκλεγέντων ἀντεπιστελλόντων ἐταίρων ἀπήντησαν ἤδη ὑποσχόμενοι ἀμέριστον πρὸς τὴν Ἑταιρίαν ἠθικὴν ὑποστήριξιν, ὡς οἱ κ. κ. Ἰω. Καλιτσουνάκης καὶ Ἀναστ. Ὀρλάνδος, Ἀκαδημαῖκοί, οἱ κ. κ. Στυλ. Καψωμένος, Ἐμμ. Κριαρᾶς, Νίκος Πολίτης καὶ Ἰω. Μιμαλάκης, καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, οἱ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Λάμπης καὶ Σφακίων κ. Εὐμένιος Φανουράκης καὶ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Ἀγαθάγγελος Ξηρουδάκης, ὁ Ἐφορος Βυζ. Ἀρχαιοτήτων κ. Μανόλης Χατζηδάκης, ὁ Διτῆς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Μανούσσκας, ὁ λογοτέχνης κ. Πρεβελάκης, ὁ ἐν Σητεία δικηγόρος κ. Ἐμμ. Γαλανάκης καὶ ὁ ἐν Νεαπόλει καθηγητὴς κ. Ἀριστείδης Βουρλάκης.

Μολονότι είναι φυσικόν νὰ αἰσθάνεται τις ποιάν τινα πικρίαν διὰ τὰς παρουσιαζομένας περιπτώσεις ἀμελείας, ἀδιαφορίας, παρανοήσεως ἢ καὶ οὐχὶ καλοπίστου ἀντιμετωπίσεως τῶν προτεθέντων σκοπῶν, φρονῶμεν ὅτι θὰ πρέπη καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ καταβληθῇ φροντίς διευρύνσεως τοῦ κύκλου τῶν ἐταίρων, διότι πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι δύνανται καὶ ὀφείλουν νὰ ἐνισχύσουν τὸ ἔργον τῆς Ἑταιρίας. Ἀπαιτεῖται ὅμως πρὸς ἐπίτευξιν τούτου συστηματικὴ προσπάθεια διαφωτίσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ περὶ τὴν Ἑταιρίαν γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος. Τὸ προσωρινὸν Δ. Σ. ἀντιμετωπίζον ἄμεσα καὶ ἐπείγοντα προβλήματα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην τῆς εὐρυτέρας δημοσιότητος καὶ οὕτω ἡ ὑπαρξίς τῆς Ἑταιρίας εἶναι σήμερον ἀκόμη γνωστὴ μόνον εἰς ὀλίγας δεκάδας προσώπων.

Σοβαρὰς δυσχερείας ἀντιμετωπίσαμεν ἐν τῇ προσπάθειά διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀπαιτουμένων οἰκονομικῶν μέσων: Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, τὸν ὅποιον ἔθα καταθέσῃ ἐνώπιον ὑμῶν ὁ κ. Ταμίας τῆς Ἑταιρίας, τὸ μόνον ἔσοδον τοῦ παρελθόντος τριμήνου ἦτο ἢ ἐκ 4 ἑκατομμυρίων δραχμῶν μηνιαία εἰσφορὰ τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων Α. καὶ Μ. Καλοκαιρινοῦ, τὸ Δ. Σ. τῶν ὁποίων ἀμέσως καὶ προθύμως ἀνταπεκρίθη εἰς σχετικὴν αἴτησιν ἡμῶν. Πλὴν τῶν 12 τούτων ἑκατομμυρίων μικρὸν μόνον ποσὸν εἰσεπράχθη ἀπὸ ἐμπροθέσμως καταβληθείσας συνδρομάς.

Οὐχ' ἦττον ἡ πρόβλεψις διὰ τὸ ἀρξάμενον οἰκονομικὸν ἔτος δύναται νὰ θεωρηθῇ ἱκανοποιητικὴ: Χάρις κυρίως εἰς τὴν ἐνθερμον ὑποστήριξιν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Νομάρχου κ. Μπιράκη, ἐξησφαλίσθη ἐφ' ἅπαξ εἰσφορὰ τοῦ Ταμείου Ἐφένδρων Νομοῦ Ἡρακλείου ἐξ 25 ἑκατ. δραχμῶν. Ἡ σχετικὴ ἀπόφασις ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Γεν. Διοίκησιν Κρήτης ἐνεκρίθη ἤδη κατόπιν τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐταίρου κ. Ξανθουδίδου. Ἐπίσης τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς πόλεώς μας, εἰσηγήσει τοῦ ἐταίρου καὶ Δημάρχου κ. Γεωργιάδη ἐψήφισεν ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ του τρεχοῦσης χρήσεως κονδύλιον 10 ἑκατ. δραχμῶν καταβληθησόμενον εἰς μηνιαίας δόσεις μέχρι τοῦ προσεχοῦς Ἰουνίου. Τὸ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Ἡρακλείου ἀπεφάσισε νὰ ἐγγράψῃ εἰς τὸν προϋπολογισμόν του προσεχοῦς χρήσεως, ἦτοι ἀπὸ 1ης Ἰουλίου ἐ. ἔ. καὶ ἐξῆς ποσὸν 5 ἑκατ. δρχ. Ὁμοίως ἡ Ἐκκλησία διὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ὑπεσχέθη ἀνάλογον τῶν σημερινῶν δυνατοτήτων αὐτῆς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν, ἦτοι ἄμεσον εἰσφορὰν 5 περίπου ἑκατ. δρχ. καὶ πρόβλεψιν γενναιοτέρας ἀρωγῆς ἀπὸ μέρους τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων διὰ τὸ προσεχὲς οἰκονομικὸν ἔτος.

Ἀντιθέτως τελείως ἄκαρπος ἀπέβη ἡ καταβληθεῖσα προσπάθεια οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας ἀπὸ μέρους τῶν Τραπεζῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν Τ. Ἑλλάδος ἀπήντησεν ἀρνητικῶς, ἡ δὲ Ἐθνικὴ ἐχορήγησεν 500 χιλ. δρ. καὶ αἱ ἄλλαι οὐδόλως ἀπήντησαν εἰς τὴν σχετικὴν αἴτησίν μας. Εἶναι, νομίζομεν, περιττὸν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι τὴν προσφορὰν τῆς Ε. Τρ. δὲν ἀπεδέχθημεν. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ἐπίσης ὅτι ἡ Λέσχη Ἡρακλείου οὐδεμίαν ἔλαβε μέχρι σήμερον ἀπόφασιν ἐπὶ σχετικῆς αἰτήσεώς μας.

Πάντως αἱ σημειωθεῖσαι ἀνωτέρω εἰσφοραὶ, ἡ συνεχιζομένη ἐπιχορήγησις τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων Καλοκαιρινοῦ, ὁμοῦ μὲ τὰ λοιπὰ ἐκ συνδρομῶν καὶ ἐγγραφῶν ἔσοδα τῆς Ἑταιρίας καλύπτουν πλήρως τὸ εἰς τὸν κατατιθέμενον σήμερον προϋπολογισμόν αὐτῆς προβλεπόμενον ποσὸν εἰσπράξεων, ἐξ ἐννενήκοντα ὀκτὼ περίπου ἑκατ. δραχμῶν.

Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν τῆς 'Εταιρίας θ' ἀπαιτηθοῦν βεβαίως κατὰ πολὺ μεγαλύτερα οἰκονομικὰ μέσα. Ἡ δαπάνη ἢ ἀπαιτουμένη διὰ τὴν περισυλλογὴν μουσειακοῦ ὑλικοῦ, διὰ τὴν διαφύλαξιν τῶν ἱστορικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν μνημείων, διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου καὶ διὰ τὴν προώθησιν τῶν λοιπῶν σκοπῶν τῆς 'Εταιρίας δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀντιμετωπισθῇ μὲ ὀλίγας δεκάδας ἑκατομμυρίων. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῆται τὸ γεγονὸς τῆς γενικωτέρας οἰκονομικῆς κρίσεως ὡς καὶ ἡ κρατοῦσα τάσις παραγνωρίσεως τῆς σημασίας τῶν πνευματικῶν ἐπιδιώξεων, ἐν τῷ πλαισίῳ δὲ τούτῳ θεωρούμενον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Δ. Σ. δύναται, νομίζομεν νὰ κριθῇ ὡς ἱκανοποιητικόν.

Ὀλιγώτερον ἐπιτυχῆς ὑπῆρξεν ἡ προσπάθεια συγκεντρώσεως ὑλικοῦ διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν μουσειακῶν συλλογῶν τῆς 'Εταιρίας. Δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίζωνται αἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀντικειμενικαὶ δυσχέρειαι, τὴν σοβαρότητα τῶν ὁποίων ἀντιλαμβάνεται τις μόνον ὅταν ἔλθῃ εἰς ἄμεσον μὲ τὰ πράγματα ἐπαφήν, ἐπιδιώκων τὴν περισυλλογὴν ἀντικειμένων κατεσπαρμένων εἰς πλεῖστα σημεῖα, ἄνευ μέσων κινήσεως, ἐπαρκῶν χρημάτων καὶ δυνατότητος ἀκριβοῦς ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας τῶν προσφερομένων ἀντικειμένων. Ὁρθὸν ἐν τούτοις εἶναι νὰ μὴν παρασιωπηθῇ ἡ διαπίστωσις ὅτι μικρὰ ἀλλ' ἐνδεικτικὴ πρόοδος ἐπετεύχθη καὶ εἰς τὸν τομέα τοῦτον.

Εἰδικώτερον: Τὸ Δ. Σ. ἐπέτυχε τὴν ἀγορὰν πέντε παλαιῶν ξυλογλύπτων κιβωτίων, ὠργάνωσε μίαν ἀποστολὴν εἰς Κριτσᾶν Μεραμβέλλου, ὅπου ἠγοράσθησαν 15 περίπου τεμάχια ὑφαντῶν καὶ κεντημάτων λαϊκῆς τέχνης καὶ ἀπεδέχθη προσφορὰν 5—6 ἄλλων μικρῶν ἀντικειμένων ἱστορικοῦ ἢ λαογραφικοῦ ἐνδιαφέροντος, δαπανηθέντος ἐν συνόλῳ ποσοῦ 10 περίπου ἑκατ. δραχμῶν. Εἶναι ὅμως εὐνόητον ὅτι τὸ ἔργον τῆς περισυλλογῆς δὲν δύναται νὰ προωθηθῇ ἱκανοποιητικῶς ὑπὸ 3 ἢ 5 μόνον ἀτόμων. Ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ἐνεργὸς συμμετοχὴ ὅλων τῶν ἐταίρων. Ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ συνεδριάσεως τὸ προσωρινὸν Δ. Σ. ἀπεφάσισε τὴν σύστασιν τριῶν Ἐπιτροπῶν συλλογῆς μουσειακοῦ ὑλικοῦ: μιᾶς διὰ τὰ Βυζαντινὰ καὶ Μεσαιωνικὰ κειμήλια, ἑτέρας διὰ τὰ ἱστορικὰ τοιαῦτα καὶ τρίτης διὰ τὰ ἔργα τῆς κρητικῆς λαϊκῆς τέχνης. Αἱ ἐπιτροπαὶ ὅμως αὗται δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ λειτουργήσουν, θὰ πρέπη δ' ἀσφαλῶς εἰς τὸ μέλλον νὰ καταβληθῇ ὅλως ἰδιαιτέρα φροντίς διὰ τὴν ἐπιτυχῆ λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου, ἐφ' ὅσον ὡς πρωταρχικὴ ἐπιδιώξις τῆς 'Εταιρίας διὰ τὸ ἐγγὺς μέλλον τίθεται ἡ δημιουργία ἀξιολόγου μουσειακῆς συλλογῆς δυναμένης ν' ἀποτελέσῃ τὸν πυρῆνα τοῦ ἰδρυθησομένου Μουσείου.

Ὡς πρὸς τὸ τέταρτον ἐκ τῶν βασικῶν προβλημάτων, τὴν δημιουργίαν τῶν προϋποθέσεων ἰδρύσεως τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου, τὸ Δ. Σ. φρονεῖ ὅτι ἐπετεύχθη ἱκανοποιητικὴ λύσις. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἵμεθα εἰς θέσιν νὰ παράσχωμεν τὰ κάτωθι στοιχεῖα:

1) Κατόπιν αἰτήσεως τῆς 'Εταιρίας, τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἐχορήγησε εἰς αὐτὴν ἄδειαν συγκροτήσεως ἰδιωτικῆς μουσειακῆς συλλογῆς, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι αὕτη θὰ περιέλθῃ εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Δημοσίου, ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς 'Εταιρίας. Πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ δι' ἀποφάσεως τῆς παρούσης συνελεύσεως εἰδικὴ προσθήκη εἰς τὸ 24ον ἄρθρον τοῦ Καταστατικοῦ.

2ον) Κατόπιν ἐνεργειῶν τῆς 'Εταιρίας, τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Κρήτης καὶ τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων Καλοκαιρινοῦ, τὸ Ἀρχαιολογικὸν Συμ-

βούλιον παρέσχε τὴν ἀπαιτουμένην ἔγκρισιν διὰ τὴν στέγασιν τῆς Βυζαντινῆς καὶ Μεσαιωνικῆς Συλλογῆς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἰδρυθησόμενον ἱστορικὸν Μουσεῖον. Εἶναι προφανῆς ἡ σοβαρότης τοῦ θέματος τούτου, ἐφ' ὅσον ἄνευ τῆς συλλογῆς αὐτῆς θὰ ἦτο ἀδύνατον διὰ πολλὰ ἴσως ἔτη νὰ ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία τοῦ Μουσείου τούτου.

3) Εἶναι γνωστόν, ὅτι βασικὴ προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου ἀποτελεῖ ἡ ἀπὸ μέρους τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων παραχώρησις τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λυσιμάχου Καλοκαιρινοῦ οἰκίας. Ἡ παλαιότης ὅμως τοῦ κτιρίου καὶ αἱ φθοραὶ τὰς ὁποίας τοῦτο ὑπέστη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς ὡς ἐπίσης καὶ αἱ ἰδιαίτεραι ἀνάγκαι αἱ προκύπτουσαι διὰ τὴν διαμόρφωσιν καταλλήλων χώρων ἐκθέσεως καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν στεγασθησομένων συλλογῶν ἐπιβάλλουν τὴν ριζικὴν ἀνακαίνισιν καὶ μετασκευὴν αὐτοῦ. Τὰ Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα, τὰ ὁποῖα πρόκειται εἰς ἐκτέλεσιν ὄρου τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Ἀνδρέου Λυσ. Καλοκαιρινοῦ νὰ καταβάλουν καὶ τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δαπάνην, ἀνέθεσαν ἤδη ἀπὸ διμήνου εἰς τοὺς μηχανικοὺς κ. κ. Λασηθιωτάκην καὶ Τζομπανάκην τὴν ἐκπόνησιν τῆς σχετικῆς μελέτης, ὑπολογίζεται δὲ ὅτι ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Φεβρουαρίου θὰ ὑποβληθοῦν πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Δ. Σ. τῶν Ἰδρυμάτων διὰ τὴν διάθεσιν τῆς ἀπαιτηθησομένης πιστώσεως καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ προκήρυξιν διαγωνισμοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου. Πλὴν ἀπροόπτου τινός, δύναται νὰ θεωρηθῇ πιθανὴ ἡ μέχρι τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου περάτως τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, ὅτε καὶ θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐγκατάστασις τῶν Συλλογῶν.

Εἶναι προφανές, ὅτι τ' ἀνωτέρω, ἤτοι ἡ χορήγησις ἀδείας συγκροτήσεως μουσειακῆς Συλλογῆς, ἡ ἔγκρισις τῆς συστεγάσεως τῆς Βυζαντινῆς καὶ Μεσαιωνικῆς Συλλογῆς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου καὶ ἡ γενομένη διὰ τὴν μετασκευὴν τοῦ κτιρίου προεργασία, ἐπιτρέπουν τὴν πλέον αἰσιόδοξον πρόβλεψιν διὰ τὴν ταχεῖαν πραγματοποιήσιν τοῦ σπουδαιότερου ἴσως τῶν σκοπῶν τῆς Ἑταιρίας, τῆς ἰδρύσεως τοῦτέστιν τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου.

Παραμένουν βεβαίως εἰσέτι ἐκκρεμῆ πολλὰ ζητήματα ὡς τὸ τῆς ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τοῦ ἰδρυθησομένου Μουσείου, τῶν ὄρων ὑφ' οὓς θὰ γίνῃ ἡ παραχώρησις τοῦ κτιρίου κ.λ.π., δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον νὰ παραστῇ ἀνάγκη συγκλήσεως ἐκτάκτου Γενικῆς Συνελεύσεως μετ' ὀλίγους μῆνας πρὸς λήψιν ὀριστικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων.

Τὸ προσωρινὸν Συμβούλιον παραδίδον τὴν Διοίκησιν, εὐχεται ὅπως τὸ ὑφ' ὑμῶν ἐκλεγησόμενον σήμερον νέον δυνηθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐνιαυσίου θητείας του νὰ προωθήσῃ ἱκανοποιητικώτερον τὸ ἔργον τῆς Ἑταιρίας.

Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΝ ΚΡΗΤῃ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1951

Παρὰ τὰς κρατούσας δυσχερεῖς οικονομικὰς συνθήκας, τῶν ὁποίων ὁ ἀντίκτυπος εἶναι ἰδιαιτέρως αἰσθητὸς εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν κίνησιν, τὸ ἔτος 1951 δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξαιρετικῶς καρποφόρον εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς προαγωγῆς τῶν ἀρχαιολογικῶν ζητημάτων τῆς Κρήτης καὶ εἰς σπουδαῖα ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς δύο κυρίως παράγοντας: 1) Τὴν ἀρωγὴν τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ. 2) Τὴν ἐντατικὴν καταβληθεῖσαν προσπάθειαν τόσον ἐκ μέρους τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν ξένων ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν.